

ת"פ 8316/01/14 - מדינת ישראל נגד אדם אלטורי,

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 8316-01-14 מדינת ישראל נ' אלטורי

בפני כב' השופט רון שפירא, סגן נשיא

המאשימה

מדינת ישראל
ע"י פרקליטות פלילית מחוז חיפה

נגד

הנאשם

אדם אלטורי, ת"ז 205769870
ע"י עו"ד מוחמד מג'אדלה

גזר דין

הערת מבוא כללית

תיק זה נדון בפני כב' השופטת ברכה בר-זיו והנאשם אף הודה בפניה בעובדות כתב האישום המתוקן והורשע בדין על ידה. עקב אילוצים שאינם בשליטת בית המשפט, בהסכמתה של כב' השופטת בר-זיו וכן בהסכמת הצדדים ובאי כוחם, הועבר הליך הטיעון לעונש וגזירת דינו של הנאשם לדיון בפני.

העבירות בהן הורשע הנאשם וכתב האישום המתוקן

הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן והורשע בעבירות המיוחסות לו: עבירה של סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); עבירה של הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק העונשין; עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961; חובת פוליסה עבירה לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תשל"ל - 1970; אי ציות לתמרור עבירה לפי תקנה 64(ד) לתקנות התעבורה, תשכ"א - 1961.

לפי עובדות כתב האישום המתוקן, אשר הוגש במסגרת הסדר טיעון שנערך בין הצדדים, בתאריך 30.12.13 בשעה 04.00 לפנות בוקר או בסמוך לכך, נהג הנאשם ברכב לבן מסוג פולקסווגן שבבעלותו ברחוב הנפח בחיפה יחד עם שני נוסעים נוספים ברכב וזאת למרות שהנאשם אינו מחזיק ומעולם לא החזיק ברישיון נהיגה כדין. הנאשם נתבקש לעצור לביקורת בידי השוטר מאור סיבוני (להלן: "השוטר"), אשר היה בסיור שגרתי במקום יחד עם הפקח ליאור גולד (להלן: "הפקח") שנהג בניידת הסיור. השוטר והפקח סימנו לנאשם לעצור באמצעות אורות הניידת ואף כרזו במערכת הכריזה, אך הנאשם לא שעה להוראות השוטר והפקח ובתגובה האיץ את מהירות נסיעתו, בניסיון להימלט מפני השוטר והפקח ובמטרה להכשילם בביצוע עבודתם.

בהמשך למתואר לעיל, פנה הנאשם ימינה לכביש 70 והחל בנסיעה לעבר אזור התעשייה יגור, תוך שהוא נוסע באופן

שאינו מתאים לתנאי הדרך. כתוצאה מכך עלה הנאשם עם רכבו על אי תנועה, מה שגרם לפיצוץ אחד מגלגלי הרכב. גם אז לא עצר הנאשם את רכבו והמשיך במנוסתו. כל אותה העת המשיכו השוטר והפקח לנסוע אחר הנאשם, כשאורות המשטרה והאזעקות פועלים וכרזו לו כי יעצור את רכבו ללא הועיל. בסמוך לצומת ג'למה הצטרפו ניידות משטרה נוספות לאירוע. בשלב מסוים אחת הניידות עקפה את הרכב החשוד והאטה בניסיון להאט את הרכב החשוד. בשלב זה הנאשם סטה עם הרכב והתנגש במזיד בניידת המשטרתית, זאת על מנת לאפשר את הימלטותו. כתוצאה מכך הוסטה הניידת לכיוון משאית שנסעה אותה העת בנתיב הימני.

הנאשם המשיך במנוסתו תוך שהוא עובר צמתים ברמזורים אדומים. בסמוך לצומת יקנעם שוב הצליחו ניידות המשטרה לעקוף את רכבו של הנאשם משני צדיו, והנאשם התנגש במזיד בניידת שמשמאלו (להלן: "הניידת"). בעקבות הפגיעה בניידת, כמו גם ניסיונו של השוטר בניידת לגרום לו לעצור את רכבו, סטה הנאשם ימינה עם רכבו, עד שנצמד למעקה הבטיחות ונחסם על ידי הניידת מצידו השני ונעצר. גם לאחר שנעצר רכבו של הנאשם, סירב הוא לצאת מרכבו, ולאחר שהוצא על ידי השוטרים השתולל במטרה למנוע את מעצרו ולהכשיל את השוטרים במילוי תפקידם.

במעשיו המתוארים לעיל סיכן הנאשם חיי אדם בנתיב תחבורה, בכך שנהג בכלי תחבורה בדרך שיש בה לפגוע בשימוש החופשי והבטוח של נתיב התחבורה ובבטיחותם של נוסעים ומשתמשים בדרך או לסכנם וזאת בכוונה לפגוע בנוסע ומשתמש בנתיב תחבורה או כלי תחבורה או לסכן את בטיחותם ובכוונה להימלט ממעצר או מעיכוב כדן. הנאשם נהג את רכבו כאשר אינו מחזיק ברישיון נהיגה כדן, לא ציית להוראות תמרורים ורמזורים בדרכו, וניסה להכשיל שוטרים במילוי תפקידם. כמו כן הנאשם התנגש בניידות המשטרה במזיד וגרם להן נזק. קודם לאירוע הנ"ל נהג הנאשם ברכבו מספר פעמים למרות שמעולם לא קיבל רישיון נהיגה כדן.

הטיעון לעונש

המאשימה טענה כי הנאשם הינו יליד 1994, היה במעצר מיום 30.12.13 ועד ליום 20.2.14. אין לו עבר פלילי. במסגרת הסדר הטיעון שנערך בין הצדדים לאחר שמיעת פרשת התביעה, תוקן כתב האישום, הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן והורשע בעבירות שפורטו בו, והוסכם כי הטיעון לעונש יהיה חופשי.

המאשימה טענה כי סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה הינה עבירה חמורה ולא בכדי קבע המחוקק עונש של 20 שנות מאסר בצידה. נטען כי על רקע המציאות הכואבת של תאונות הדרכים הקטלניות ברחבי המדינה הדגישו בתי המשפט את הצורך להילחם בתופעות כמו בתיק שלפנינו, בהם אנשים נמלטים משוטרים בנהיגה משולחת רסן, תוך יצירת סיכון ממשי לעוברי הדרך ואף לנוסעים עימם ברכב.

לטענת המאשימה, במקרה שבפנינו נהיגתו הפרועה של הנאשם, שהתמשכה על פני מספר קילומטרים לא קטן, תוך שהוא נוסע עם גלגל תקור, בכביש בין עירוני, סיכנה לא רק את המשתמשים בדרך ובכלל זה את השוטרים שביצעו את תפקידם, אלא אף את הנוסעים שעמו ברכב. הנאשם היה עלול לאבד שליטה על הרכב בכל רגע בשל אותו גלגל תקור ולגרום לתוצאות חמורות בהרבה. חומרה יתרה יש לראות בעובדה שהנאשם מעולם לא הוציא רישיון נהיגה וחרף כך רכש רכב, במטרה לנהוג בו, והרשה לעצמו לנהוג ברכב ולהסיע אחרים באין מפריע. מעשה זה כשלעצמו סיכן את

עוברי הדרך ואת הנוסעים ברכב וזאת ללא כל קשר לעבירות התעבורה שביצע תוך כדי נהיגה. אף התנהלותו כלפי השוטרים הינה חמורה ביותר, שכן לא די בכך שלא שעה לקריאותיהם לעצור, אלא אף סטה פעמיים עם רכבו כשסטייתו אילצה את הניידת לסטות בעצמה לכיוון משאית ובמקרה השני אף פגע והתנגש במזיד בניידת. גם לאחר שרכבו נעצר המשיך בהתנהגותו כשסירב לצאת מהרכב ולאחר שהוצא על ידי השוטרים השתולל במטרה למנוע מעצרו ולהכשיל את השוטרים במילוי תפקידם. מכלול מעשיו מלמדים על אדישות כלפי אפשרות הפגיעה בחיי אדם, זלזול בחוק, זלזול באמונים על אכיפת החוק ועל נורמות התנהגות פסולות.

המאשימה טוענת כי הנאשם היה יכול להימנע מעשיית המעשים, להפסיקם בכל עת ולמזער את הסכנה שיצר ואת הנזק שגרם, אך הוא בחר שלא לעשות דבר מאלה והמשיך בהימלטותו מהשוטרים עד שלא נותרה בידו ברירה והוא עצר בצד הדרך. במזל נסתיים האירוע רק בפגיעות קלות יחסית ברכוש. נטען כי התופעה של צעירים שאינם חוששים להימלט משוטרים תוך כדי נסיעה פרועה ובתקווה שלא ייתפסו הפכה נפוצה יותר ויותר בשנים האחרונות ודווקא בשל שכיחות התופעה ובשל גילם הצעיר של המבצעים יש להעביר מסר מרתיע לצעירים שהתנהגויות מסוג זה ייענשו בחומרה והעובדה כי הם צעירים או חסרי עבר פלילי לא תשמש כשיקול מכריע בגזירת עונשם. עוד נטען כי מתסקיר שירות המבחן עולה כי מחד הנאשם הביע חרטה ולקח אחריות על מעשיו, אך מאידך מדובר בצעיר שנוטה להיגרר, אינו אסרטיבי ועלול לפעול ללא שיקול דעת במצבי לחץ חברתיים. הנאשם אף הודה כי רכש את הרכב, באמצעותו בוצעה העבירה, בלחץ חבריו, על מנת לנסוע בכפר למרות שמעולם לא טרח להוציא רישיון נהיגה. עוד התרשם שירות המבחן כי מדובר בצעיר בעל דפוסי הסתרה בנוגע למצבו כלפי משפחתו ונטייה להשלכת האחריות על גורמים נסיבתיים וסביבתיים. לפיכך ובשקלול כל הנתונים העריך שירות המבחן כי הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק הינו בינוני. נטען כי שירות המבחן בא בסופו של התסקיר בהמלצה לעונש שהיא מקלה ביותר: צו מבחן למשך שנה (במהלכה ישולב בטיפול) + עבודות שירות. לעמדת המאשימה מדובר בהמלצה לענישה קלה מדי שאין בה כדי להוות מענה עונשי הולם לחומרת מעשיו של הנאשם ולהצטברות העבירות בהן הורשע.

המאשימה הפנתה את ביהמ"ש לפסיקה הקובעת מתחם ענישה של 3 - 6 שנות מאסר בפועל בעבירות דומות, למרות שאין מדובר במקרים זהים. לטענת המאשימה, נוכח נסיבות ביצוע העבירות והצורך בהרתעת הנאשם והרתעת הרבים לאור נפוצות העבירות, טווח הענישה המתאים למקרה זה הינו 3.5 - 6 שנות מאסר בפועל. בתוך מתחם זה מבקשת המאשימה להשית על הנאשם עונש מאסר בפועל שאינו ברף התחתון של המתחם. כן מבקשת המאשימה לגזור על הנאשם מאסר על תנאי מרתיע, פסילה בפועל, פסילה על תנאי וקנס.

ב"כ הנאשם טען שהנאשם הודה בהזדמנות הראשונה, מיד עם תיקון כתב האישום, וחסך מזמנו של ביהמ"ש של המאשימה, כאשר כתב האישום המתוקן שהוגש קל בחומרתו בהשוואה לכתב האישום המקורי בתחילת ההליך. נטען כי מדובר בנאשם יליד 1994. ביום ביצוע העבירה היה בן 19 שנים. נמנה על קבוצת הבגירים הצעירים, ששיקול דעתם מוגבל והם מושפעים מהסביבה שלא באשמתם. נטען כי נאשמים הנמנים עם קבוצת הבגירים הצעירים זוכים ליחס מיוחד בעת גזירת הדין כאשר בתי המשפט בכלל הערכאות נותנים משקל מכריע וכבד לשיקולי שיקום של אותם נאשמים בשל גילם בעת ביצוע העבירות. נטען כי הדבר מוצא משנה תוקף במיוחד לאור החובה המעוגנת בחוק והמחייבת בתי משפט לקבלת תסקיר בטרם מתן גזר הדין שמיועד, בין היתר, על מנת לבדוק אפשרויות לשקם את הנאשם הצעיר ולהחזירו לדרך המוטב. נטען כי חובת קבלת התסקיר נותנת לביהמ"ש כלים על ידי גורם מקצועי שיכול להתייחס לכלל נסיבותיו האישיות של הנאשם, התייחסותו לביצוע העבירה ובמידת האפשר פוטנציאל לקבלת טיפול ושיקום. נטען כי

שירות המבחן ממליץ על דרכי שיקום בעניינו של הנאשם, שמוכן להליך כזה.

לטענת ב"כ הנאשם, תסקיר שירות המבחן סוקר את תולדות חייו של הנאשם ומתייחס באופן ספציפי להתייחסות הנאשם לדבר ביצוע העבירות. שירות המבחן מציין שהנאשם לוקח אחריות מלאה על מעשיו, מודה במעשים ומביע חרטה. אכן שירות המבחן מצא בעייתיות מסוימת שקיימת באישיותו של הנאשם, אך המליץ על דרכי טיפול שיש בהן כדי לעזור לנאשם להחזירו לדרך המלך ולמנוע ממנו להסתבך בעבירות מסוג זה או מסוג אחר. נטען כי שירות המבחן נותן מענה לבעייתיות שקיימת אצל הנאשם, שהייתה אחת הסיבות להסתבכותו, בעיה בשיקול דעת לא נכון והעובדה שהוא מושפע על ידי אחרים. נטען כי שירות המבחן מציע פתרון על מנת לשקם את הנאשם ולסכל אפשרות להסתבכות עתידית. נטען כי מדובר באינטרס הציבור בשיקום נאשמים והחזרתם למוטב. נטען כי יש להתחשב בהמלצת שירות המבחן, אשר אף המליץ על ענישה מוחשית בדמות מאסר שירוצה בעבודות שירות.

ב"כ הנאשם טוען כי לחובת הנאשם אין הרשעות קודמות ומדובר בהסתבכותו הראשונה עם החוק. כן מדובר בחקירה ראשונה של הנאשם ומעצר ראשון ועצם ניהול ההליך מהווה אלמנט הרתעתי משמעותי. נטען כי התקופה בה שהה הנאשם במעצר גרמה לו לעשות חשבון נפש ולהרתיע אותו מלבצע עבירות. נטען כי שהה במעצר כחודשיים וכן נמצא במעצר בית מתאריך 20.2.14 ולא נרשמו לחובתו הפרות בתנאי השחרור. נטען כי הנאשם הביע חרטה ומבוקש להימנע משליחתו למאסר מאחורי סורג ובריח, אשר ישפיע עליו לרעה. נטען כי הסתבכותו הייתה ספונטאנית, מתוך בהלה ופחד ושיקול דעת לא נכון באותה עת, ללא תכנון מוקדם. נטען כי הנאשם הושפע מחבריו וסביר להניח שאם היה עוצר לכל היותר היה מוגש נגדו כתב אישום שהיה מתנהל בבית המשפט לתעבורה וספק אם היו עוצרים אותו או מטילים עליו מאסר בפועל, לאור גילו ונסיבות ביצוע העבירות. נטען שהמרדף התרחש בשעה 4 לפנות בוקר ומלבד רכבו של הנאשם והניידות לא היה שום רכב אחר, מלבד המשאית המוזכרת בכתב האישום, דבר שמפחית מרמת המסוכנות והסיכון ממעשיו. נטען גם כי המרדף התנהל מחוץ לעיר וכי מעדויות השוטרים מהירות הנסיעה של הנאשם נעה בין 60 ל-80 קמ"ש, זאת מבלי לגרוע מהודאתו בעובדות כתב האישום.

ב"כ הנאשם מבקש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהימנע משליחת הנאשם למאסר מאחורי סורג ובריח. נטען כי הנאשם מודה שעשה טעות ושילם על הטעות בעצם ניהול ההליך ובתקופת המעצר ומעצר הבית. ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה וטען כי במקרים רבים הוטלו מאסרים של 6 חודשים שירוצו בעבודות שירות.

הנאשם עצמו טען שטעה והוא מתחרט על מה שקרה ורוצה להשתקם. טוען שטעה כשקנה אוטו כאשר אין לו רישיון וכי זו הטעות הכי גדולה שעשה. טוען שלא ידע שכל זה יקרה. רצה להתחיל ללמוד והוא מצטער על כל מה שקרה.

תסקיר שירות המבחן:

מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם צעיר בן 20 המתגורר בבית הוריו בבאקה אל גרביה. מתכוון להשתלב בלימודים בתחום השרטוט. נוכח הקשיים הכלכליים של משפחתו נדרש להשתלב בשוק העבודה כדי לסייע בפרנסת הבית, למרות רצונו להשתלב בלימודים מתקדמים בתחום השרטוט. אין לחובתו הרשעות קודמות וזוהי מעורבותו הראשונה בפלילים. הוא לא הוציא רישיון נהיגה ואין לחובתו עבירות תעבורה קודמות. הנאשם נטל אחריות לביצוע העבירות, תוך הבעת

צער וחרטה על התנהלותו. שיתף כי למרות שאינו בעל רישיון נהיגה, שבועיים טרם ביצוע העבירות רכש רכב במטרה לעשות בו שימוש בגבולות הכפר. לדבריו רכש את הרכב בעידוד חבריו שבחוויתו לחצו עליו לקנות את הרכב. עוד שיתף כי בעקבות לחץ מצד אותם חברים החליט לנהוג מחוץ לגבולות הכפר וגם כאשר התבקש לעצור לבדיקה משטרתית ברח מהמקום בעידוד אותם חברים. שירות המבחן מצוין כי הנאשם הצליח לראות את החלקים הנגררים באישיותו ושיתף כי במצבים בהם חש לחץ חברתי הוא עלול לפעול בהעדר שיקול דעת. עוד עלה כי הוא מתקשה להיות אסרטיבי מול חבריו ולעיתים עלול להרגיש מנוצל על ידם. צוין כי בזמן ביצוע העבירות הצליח לראות את הפסול בהתנהגותו אך נוכח תחושות של לחץ, פחד וחוסר אונים מול חבריו לא הצליח להביא את עצמו לסיום האירוע. הנאשם לא שיתף איש מבני משפחתו אודות רכישת הרכב מאחר שידע כי לא יאפשרו לו להחזיק ברכב היות שאינו מחזיק ברישיון נהיגה.

בהערכת הסיכון לעבריינות וסיכויי השיקום צוין שירות המבחן כי הנאשם בעל נטייה להיגררות אשר במצבי לחץ מתקשה לפעול בשיקול דעת. בנוסף יש לו דפוסי הסתרה בנוגע למצבו כלפי משפחתו ונטייה להשלכת האחריות על גורמים נסיבתיים וסביבתיים. עם זאת, התרשם שירות המבחן כי הנאשם בעל תפקוד אחראי בתפקידיו השונים במערך המשפחתי והלימודי, נעדר מעורבות בפלילים, בעל נטייה לניהול אורח חיים מותאם לגבולות החוק והנורמות המקובלות, אשר מכיר בחומרת מעשיו ובדפוס שעמד ברקע לכך. הנאשם מביע רצון לשינוי בהתנהלותו וניכר כי ההליך המשפטי המתנהל נגדו מהווה גורם הרתעה משמעותי. לכן סבור שירות המבחן כי יש לפעול לסיוע בשינוי דפוסי כפי שבאו לידי ביטוי בעבירות, לצורך הפחתת סיכון להישנות. נטען כי הנאשם הביע רצון ונכונות לפעול למען שינוי דפוסי חשיבתו והתנהלותו.

בסיכומו של דבר ממליץ שירות המבחן לנקוט בענישה משולבת שתיתן ביטוי להיבט השיקומי, אך גם למחיר העונשי שבו יהא עליו לשאת בגין חומרת מעשיו והתנהלותו בעבירות הנדונות. שירות המבחן המליץ על הטלת צו מבחן למשך שנה, שבמהלכה ישולב הנאשם בהליך טיפולי בשירות המבחן, שיאפשר לו לבחון דפוסי תקשורת אשר מעלים את הסיכון להתמודד במצבי לחץ חברתי, כמו גם יתן ביטוי להרחבת היכולת שלו להתמודד עם מצבי סיכון. בנוסף, על מנת ליתן ביטוי לענישה מוחשית משמעותית, מומלץ לשקול הטלת ענישה שתרוצה בעבודות שירות.

דין:

שיקולי בית המשפט לעניין הענישה

קביעת מתחם העונש ההולם

בבואו של בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם, עליו להביא בחשבון את העונש הקבוע בחוק לעבירה שביצע הנאשם, חומרת נסיבות המקרה ומכלול הנתונים הקשורים למעשה ולמבצע העבירה. מתחם העונש ההולם משקף קביעה ערכית לעונש ראוי, ואינו משקף, בהכרח, את הענישה המקובלת והרווחת בפסיקה קודמת, ובמיוחד בפסיקה שקדמה לכניסתו לתוקף של תיקון 113 לחוק העונשין.

בענייננו, כאמור, הנאשם הודה בביצוע עבירות של סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין; הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק העונשין; נהיגה ללא רישיון נהיגה לפי סעיף 10(א) לחוק העונשין.

לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961; חובת פוליסה עבירה לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל - 1970; ואי ציות לתמרור עבירה לפי תקנה 64(ד) לתקנות התעבורה, תשכ"א - 1961.

יצוין כי העונש המרבי **אך ורק בגין עבירת סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה** לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין הינו **20 שנות מאסר בפועל**. כפי שיפורט, לא בכדי קבע המחוקק עונש חמור בגין עבירה זו.

הערך החברתי שנפגע

הערכים החברתיים שנפגעו בעקבות מעשי הנאשם הינם ההגנה על שלומו ובטחונו של הציבור ואף על חייו של כל אדם המשתמש בדרך. הנאשם הודה כי נהג מספר פעמים ברכב ללא רישיון נהיגה ואף רכש את הרכב בכוונה לנהוג בו ללא רישיון. במהלך האירוע המפורט בכתב האישום סיכן הנאשם את חיי המשתמשים בדרך ואת חיי השוטרים, זאת מעבר לנזק לרכוש שנגרם לניידות המשטרה. כמו כן, ממעשיו של הנאשם נפגעו גם ערכים של אכיפה וציות לחוק ולאנשי החוק.

בע"פ 1394/07 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פסק דין מיום 8.10.07) נכתב כי הנאשם, אשר עבר עבירות של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה ואי הצגת רישיון, ונגזרו עליו 40 חודשי מאסר, מאסר על תנאי, פסילה וקנס, "**חטא בעבירות נפוצות עד למאד, בהן שלובים לא רק סיכון למשתמשים אחרים בדרך, שלרוע מזלם נקלעים למרדפים מסוג זה, אלא גם הפרה בוטה של החוק תוך התעלמות מהממונים על אכיפתו. התרענו בעבר וחזרנו והתרענו כנגד תופעה מסוכנת זו, של נהגים המסרבים לציית להוראות שוטרים לעצור ונמלטים תוך נהיגה פרועה, ומשלא נמצאה הדרך לצמצם את ממדיה של אותה תופעה, החלטנו להחמיר ברמת הענישה הנוהגת. מעשיהם של נהגים מסוגו של המערער הסתיימו לא אחת גם בפגיעות בנפש, וכדי לקדם את פני הרעה אין מנוס מלהכביד את היד על אלה החוטאים בה. מנקודת השקפה זו אין בעונש שהושת על המערער חומרה כלשהי, ומכאן החלטתנו לדחות את הערעור**".

בע"פ 965/10 **חאלד אגא נ' מדינת ישראל** (פסק דין מיום 28.7.10), גם שם נהג הנאשם ברכב ללא רישיון וסיכן חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה כאשר ביקש להימלט מהשוטרים, ונגזרו עליו עונשים של 24 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופסילה, נכתב כי:

"המעשים המיוחסים למערער הם חמורים ביותר, ומבטאים זלזול בחוק ובזולת, ובית משפט זה חזר והדגיש כי התנהגות שכזו צריכה לגרור ענישה משמעותית ומרתיעה ביותר מאחורי סורג ובריח. המערער בחוצפה ובעזות מצח ברח מנציגי החוק, תוך סיכון של עוברי דרך וסיכון עצמי רב, כפי שאכן אירע במקרה הנדון. התופעה של סירוב נהגים לציית להוראות שוטרים, ובריחה מאנשי החוק תוך כדי נסיעה פרועה ומסוכנת ברכב, קיבלה בשנים האחרונות מימדים מדאיגים, על כן בתי המשפט צריכים להכביד את ידיהם ולהציב בפני עבריינים אלו קיר ברזל בדמות אפס סובלנות. לא ניתן לתופעה חמורה ומסוכנת זו להמשיך ולהתפשט והמסר חייב להיות חד וברור - מי שיבצע מעשים מעין אלו יורחק מן החברה לזמן ממושך. התפרעות בכבישים וזלזול בנציגי החוק לא תעבור בשתיקה. מערכת אכיפת החוק החל מן המשטרה וכלה בבתי המשפט לא

תעמוד מנגד. העבריינים ישלמו מחיר כבד על מעשיהם למען יראו וייראו".

יצוין כי גם במקרים הנ"ל מדובר בנאשמים צעירים ללא עבר פלילי אשר הודו והתחרטו על מעשיהם.

כאמור, הימלטות ממרדף משטרה, בנסיבות כפי שתוארו, מסכנת חיי שוטרים שבמסגרת תפקידם נאלצים לפעול בצורה המסכנת את חייהם סיכון של ממש, כל זאת במאמץ לנסות ולמנוע את הפגיעה בציבור. העובדה שבמקרה זה לא נגרמו אבידות בנפש אינה צריכה להיזקף לזכות הנאשם אלא לזכות השוטרים שניהלו את המרדף אחריו, ובעיקר לזכותו של המזל. באירועים מסוג זה נפגעים, לא אחת, עובדי אורח תמימים שכל חטאם הוא שהיו בכביש או בסמוך לא בזמן הלא נכון. ככל שמדובר בנאשם יש לראות את התנהגותו והתנהגות אחרים הדומים לו כפצצה מתקתקת ועל בית המשפט להרים את תרומתו לנטרול מנגנון ההרס והרחקת ממוקדים בהן תוכל להתפוצץ ולגרום לפגיעה קטלנית. עמד על כך בית המשפט העליון בפסק דין שניתן ביום 29/5/11, ע"פ 756/10 פואד כליב נ' מדינת ישראל, שם נאמרו הדברים היפים גם לענייננו:

"לא נכביר מלים על שנכתב שוב ושוב בדבר החומרה שבגרימת מרדפים ובסיכון אדם ורכוש. החמרת רמת הענישה - לא אחת ארבע שנות מאסר בפועל - באה כתוצאה מנפוצות התופעה ומן הצורך להרתיע, וכמסתבר יש מי שההרתעה אינה פועלת לגביהם ועבירות אלה נמשכות. כדי להגן על הנפש ועל הרכוש אין מנוס מהתמדה בקו מחמיר...".

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

במקרה זה חומרת המעשים נובעת מכך שהנאשם נהג ברכב ואף רכש רכב בכוונה לנהוג בו, מבלי שהוא או חזו ברשיון נהיגה, הסיע אנשים אחרים וסיכן גם את חייהם (כאשר אין זו הפעם הראשונה שהוא נוהג ללא רישיון), נמלט מהשוטרים אשר קראו לו מספר פעמים לעצור, תוך סיכון חייו, חיי הנוסעים האחרים ברכב, חיי השוטרים וחיי המשתמשים האחרים בכביש. הנאשם התפרע בכביש וזלזל בנציגי החוק בעזות מצח. אין ספק שמעשיו היו עלולים לגרום גם לפגיעות בנפש. גם בשעה המאוחרת שבה אירע האירוע יכולים היו להיות רכבים ואנשים המשתמשים בדרך, ואף הייתה בדרך משאית שכמעט נפגעה, והעובדה שהנאשם עבר על חוקי התנועה ועבר ברמזורים אדומים סיכנה את חיי המשתמשים בדרך או המשתמשים הפוטנציאליים בדרך. בפועל נגרם נזק לניידות המטרה. אף לאחר שנעצר רכבו של הנאשם המשיך להתפרע ולהשתולל כשהשוטרים ניסו לעצרו. עם זאת, יש להביא בחשבון כי ההימלטות מהשוטרים הייתה ככל הנראה ספונטאנית ולא מתוכננת ונבעה בעיקר מפחד של הנאשם ובהלה.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

לעניין זה יש להביא בחשבון את עובדת היותו של הנאשם צעיר, על גבול הבגרות, וללא עבר פלילי. יש להביא בחשבון את העובדה כי עצם ניהול ההליך מהווה ענישה כלשהי, שכן זוהי חקירתו הראשונה במטרה, מעצרו הראשון והליך פלילי ראשון המתנהל נגד הנאשם. עוד יש להביא בחשבון את הודאתו והחרטה שהביע בפני בית המשפט ובפני שירות המבחן ואת המלצת שירות המבחן לפיה יש להעדיף את שיקומו. מאידך, כאמור, שירות המבחן קבע כי מדובר בצעיר

בעל נטייה להיגררות אשר במצבי לחץ מתקשה לפעול בשיקול דעת. בנוסף יש לו דפוסי הסתרה בנוגע למצבו כלפי משפחתו ונטייה להשלכת האחריות על גורמים נסיבתיים וסביבתיים.

שיקום נאשם הוא אכן יעד שעל בית המשפט לשים לנגד עיניו. ואולם אין זה היעד היחיד. היעד המרכזי והחשוב ביותר שצריך להנחות את בית המשפט הוא ההגנה על הציבור הרחב, שומר החוק, זה היוצא יום-יום מביתו לעיסוקיו וכל רצונו הוא לשוב הביתה בשלום. אל לו לבית המשפט לעשות עצמו, בשם עקרון השיקום, כמכשיר לעידוד פשיעה בארץ [ראו: ע"פ 852/76, 365,385/77 **מדינת ישראל נ' משה נחום ואח'**, פד"י (1) 813]. כך גם במקרה זה שבפני. בהתאם גם סבור אני כי יש מקום לגזור על הנאשם עונש שיבהיר את חומרת מעשיו וישים את הדגש על הגנת הציבור כולו.

מתחם העונש ההולם

הפסיקה שהוצגה לבית המשפט על ידי המאשימה מציגה מתחם ענישה שבין 3 ל-6 שנות מאסר בפועל. למשל:

ע"פ 1925/14 **עלוש נ' מדינת ישראל** (פסק דין מיום 8.2.15) - נקבע מתחם ענישה של 3 - 6 שנים ועונש של 5 שנות מאסר בפועל, בצירוף עונשים נלווים, בעבירות סיכון חיי אדם, נהיגה בזמן פסילה והפרעה לשוטט בעת מילוי תפקידו בגין מרדף בכביש 6 והסעת שב"ח. עם זאת שם היה מדובר בנאשם בעל עבר פלילי עשיר;

ע"פ 2653/12 **סאלם אבו כף נ' מדינת ישראל** (פסק דין מיום 24.4.13) - נדחה ערעורו של נאשם שנגזרו עליו 4 שנות מאסר בגין עבירות של סיכון חיי אדם, הפרעה לשוטט, גניבת רכב, חבלה במזיד ברכב, נהיגה ללא רישיון ובזמן פסילה. ביהמ"ש ציין כי מדובר בעונש קל יחסית בשים לב לכמות העבירות בה הורשע. עם זאת, גם במקרה זה היה לנאשם עבר פלילי והרכב נגנב על ידו, שלא כבענייננו;

כן הפנתה המאשימה למקרים נוספים דומים בהם הוטלו עונשים של 4 - 5 שנות מאסר בפועל, אך מטבע הדברים נסיבותיהם שונות במידת מה מהמקרה שנדון כאן.

ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה מקלה יותר אשר קבעה, בחלקה במקרים דומים ובחלקה במקרים שונים לחלוטין, עונשים של בין מספר חודשי מאסר, אשר יכול וירוצו בעבודות שירות, לבין כשנה וחצי שנתיים מאסר, בצירוף עונשים נלווים.

בענייננו מדובר, כאמור, במקרה חמור של נהיגה ללא רישיון, כאשר הנאשם אף רכש את הרכב בידיעה שאינו אוחז ברישיון נהיגה ובכוונתו לנהוג ללא רישיון ואף נהג ברכב ללא רישיון מספר פעמים; נהיגה פרועה ובניגוד לחוק תוך ניסיון להימלט מהשוטרים שקראו לו מספר פעמים לעצור; גרימת נזק לניידות המשטרה; והתפרעות אף לאחר שרכבו נעצר והשוטרים ניסו להוציאו מהרכב ולעצרו. עם זאת, כאמור, ההימלטות מהשוטרים וההתנגדות למעצר הייתה ככל הנראה ספונטאנית ונבעה מתוך בהלה ופחד של הנאשם.

בהביאי בחשבון את נתוני המקרה כפי שפורטו, סבורני כי יש לאמץ מתחם ענישה התואם את דרגת החומרה של המעשים. כאמור, במקרה שבפני מדרג החומרה של המעשים הינו גבוה, גם בשל העובדה שהנאשם רכש את הרכב בכוונה לנהוג בו כאשר אין הוא אוחז ברישיון נהיגה וכך אף עשה מספר פעמים.

לאחר בחינת רמת הענישה במקרים דומים, נראה כי רמת הענישה נעה בין מאסר בפועל של 9 חודשים ובין 4 שנות מאסר בפועל.

בעניינו, בהתאם לנסיבות, בהתאם לעקרון ההלימה, שהוא העיקרון המנחה בקביעת מתחם הענישה ובהתאם לדברים לעיל, יש להעמיד את הרף התחתון של מתחם הענישה על 9 חודשי מאסר בפועל, ואת הרף העליון של מתחם הענישה על 4 שנות מאסר בפועל.

סטייה מהמתחם ומהעונש ההולם

בקביעת העונש בתוך מתחם הענישה או בסטייה מהמתחם יש להתחשב בנסיבות האישיות של הנאשם. כאמור, מדובר בנאשם צעיר, על גבול הבגירות, וללא עבר פלילי. לאור נתונים אלה ולאור הודאתו של הנאשם במעשים והבעת החרטה על המעשים וכן לאור האמור בתסקירי המבחן שהוגשו בעניינו, ומאידך לאור חומרת המעשים, כפי שפורט לעיל, אינני סבור כי יש מקום במקרה זה לסטות ממתחם הענישה ומהעונש ההולם.

אדגיש כי לא מצאתי כי במקרה זה מצדיקים שיקולי שיקולם סטייה ממתחם העונש ההולם והחלת הוראות סעיף 40ד'(א) לחוק העונשין על עניינו של נאשם זה. שירות המבחן ציין כי הנאשם בעל נטייה להיגררות אשר במצבי לחץ מתקשה לפעול בשיקול דעת. בנוסף יש לו דפוסי הסתרה בנוגע למצבו כלפי משפחתו ונטייה להשלכת האחריות על גורמים נסיבתיים וסביבתיים. אמנם שירות המבחן הציע לשלב ענישה מוחשית עם הליך טיפולי ואולם לא ניתן ללמוד מהתסקיר על סיכוי ממשי לשינוי דפוסי חשיבה. מעבר לאמור, סבור אני כי המלצות שירות המבחן אינן מאזנות כראוי אל כל האינטרסים הנדרשים לעניין. בנסיבות אלו לא מצאתי מקום לאמץ.

קביעת העונש ההולם בתוך המתחם

אשר על כן, לאור האמור לעיל, כאשר אני מביא בחשבון את מתחם העונש ההולם במקרה זה, את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות כמפורט לעיל, את הצורך בהרתעה אישית של הנאשם והרתעת הרבים מחד, ומאידך, את גילו הצעיר של הנאשם, העדר עבר פלילי וכן את הודאתו וחרטתו של הנאשם, הנני סבור כי יש להטיל על הנאשם עונשים שאינם מהרף העליון של המתחם שנקבע לעיל.

סיכום הענישה וגזר הדין

בהתאם לעקרונות ולדברים שנקבעו לעיל, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

אני גוזר על הנאשם מאסר בפועל של 12 חודשים בניכוי ימי מעצרו, מיום 30.12.13 ועד ליום 20.2.14;

הנני גוזר על הנאשם מאסר מותנה של 10 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור את העבירות שבביצוען הורשע וכן

עבירה של נהיגה בזמן פסילה וזאת בתוך שלוש שנים;

עוד אני גוזר עליו מאסר מותנה של 6 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתוך שנתיים עבירות כנגד שוטרים ויורשע בגינם.

הנני פוסל את הנאשם מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה במשך 5 שנים מהיום;

בנוסף אני מטיל על הנאשם שנתיים פסילה על תנאי מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה, לבל יעבור במשך שלוש שנים אחת מן העבירות בהן הורשע.

בנסיבות העניין, בשים לב לגילו הצעיר של הנאשם ומאחר ונראה כי לא הוא זה שיישא בתשלום קנס, לא גזרתי על הנאשם קנס כספי.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ז אדר תשע"ה,
08 מרץ 2015, במעמד
הנאשם, ב"כ הנאשם וב"כ
המאשימה.
ר' שפירא, ס. נשיא